

Актуальне мистецтво в традиції та сьогочассі від кафедри історії української літератури

З нагоди Дня української писемності та мови в мистецькій залі Інституту філології була відкрита виставка зорової поезії. Ініціювала її кафедра історії української літератури та шевченкознавства. Виставка має назву «Актуальне мистецтво» та є дарунком д-ра Миколи Сороки (Альбертський університет, Едмонтон, Канада).

Виставка, презентація якої відбулася 8 листопада, прикметна та значуща з кількох причин.

Передовсім, Микола Іванович Сорока – випускник колишнього філологічного факультету (зараз – Інститут філології). Впродовж 1995 – 1999 років був аспірантом і викладачем кафедри історії української літератури, читав курси давньої української літератури, української літератури ХІХ та ХХ ст., спецкурс «Модерний світогляд і література». Захистив кандидатську дисертацію «Зорова поезія в українській літературі 17-18 ст.» (1995). Протягом роботи над дисертацією долучився до діяльності київсько-львівської мистецької групи «Геракліт» («Голінні ентузіасти рака літерального»), що творила й поширювала сучасну зоропоезію, витоки якої сягають 17-го століття. Об'єднання було створене 29 вересня 1991 року в Києві. Засновниками стали Назар Гончар, Іван Лучук, Микола Мірошніченко й Анатолій Мойсієнко (завідувач кафедри сучасної української мови ІФ). Микола Сорока також працював у жанрі зоропоезії, брав участь у виставках у Великій Британії (Лондон, 1994), США (Колумбія, 1994), Угорщині (1995) та в Києві (1995, 1996 р.). Під час цієї співпраці й була підготована виставка «Актуальне мистецтво». До неї увійшли роботи самого Миколи Сороки, а також Анатолія Мойсієнка, Анатолія Ткаченка, Віктора Женченка, Віктора Капусти, Миколи Луговика та інших, яка в серпні 2011 року була передана в дар кафедрі історії української літератури та шевченкознавства ІФ, під керівництвом проф. Л.М. Задорожної.

Відкриття виставки стало цікавим і змістовним завдяки участі в ній авторів, твори яких і були представлені, а також тих, хто працює у цьому жанрі: Анатолія Мойсієнка (проф., завідувача кафедри сучасної української мови ІФ); Анатолія Ткаченка (проф. кафедри теорії літератури, компаративістики та літературної творчості ІФ); Віктора Женченка (заслуженого артиста України, заслуженого діяча мистецтв України, кавалера ордену Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого); Віктора Капусти (гросмейстер України з шахової композиції, віце-чемпіон світу); Валерія Бедрика (аспіранта кафедри теорії літератури, компаративістики та літературної творчості).

Кафедру історії української літератури та шевченкознавства представляла й була водночас координатором заходу Галина Усатенко.

У вступному слові пані Галина наголосила, що дарунок пана Миколи Сороки кафедрі, та можливість самої виставки – значима подія для філологів.

Адже напередодні Дня української писемності та мови вона вказує на тяглість мистецької й інтелектуальної традиції, а також сучасні пошуки нового синтезу в царині слова – думки – образу. Ця поезія прочитується і в контексті «мовного повороту» ХХ століття, і в контексті сучасних пошуків нового типу синкретизму в мистецтві.

У ході розмови всі учасники презентації ділилися міркуваннями щодо специфіки й значення такого різновиду літератури й мистецтва, а також відповідали на запитання щодо того, як прийшли до творчості в жанрі зоропоезії.

Анатолій Мойсієнко – автор кількох збірок зоропоезії та паліндромів «Віче Мечів» (1999), «Традиція модерну і модерн традицій» (2001), а також численних публікацій у періодичних виданнях. Виступ Анатолія Кириловича став продовженням епіграфу до однієї з названих збірок: «Співавтором – рідна мова». Адже коли ти торкаєшся слова, заглиблюєшся в нього, особливо прочитуючи його як паліндром, – автор уже слідує за словом. Слово веде. І ти, автор, підкоряєшся його глибинам, його стихії.

Анатолій Ткаченко представив зорову поезію в системі теорії літератури та теорії віршування, запропонував увазі слухачів головні принципи творення зоропоезії.

У виступі Віктора Женченка прозвучала ключова думка щодо специфіки запропонованих для ознайомлення творів: зорова поезія – то унікальний синтез ДУМКИ – ЕМОЦІЙ – ЗОРУ – ФІЛОСОФІЇ СЛОВА. Також, пан Віктор наголосив, що клуби зоропоезії є популярними у світі. Зокрема, в Лондоні їх 7.

Віктор Капуста представив увазі присутніх свої шахосонети та шахопоезію загалом. На думку віце-чемпіона світу, шахопоезія (логічні шахові формули-ходи в поєднанні зі словом і візуалізацією ходів) – є витвором чуття і розуму, чи не найвищої гармонії.

На запитання із залу про кордони між логікою, філософією та мистецтвом слова – Віктор Капуста, а згодом і Анатолій Мойсієнко відповіли, що межу провести за бажання можна. Але чи варто?!

Отож запрошуємо всіх охочих до заглиблення в Мову, в мистецтво Слова та зоропоезію!

Виставка працюватиме до 1 грудня 2011 р.

к. філол. н., доц. Галина Усатенко,
кафедра історії української літератури та шевченкознавства